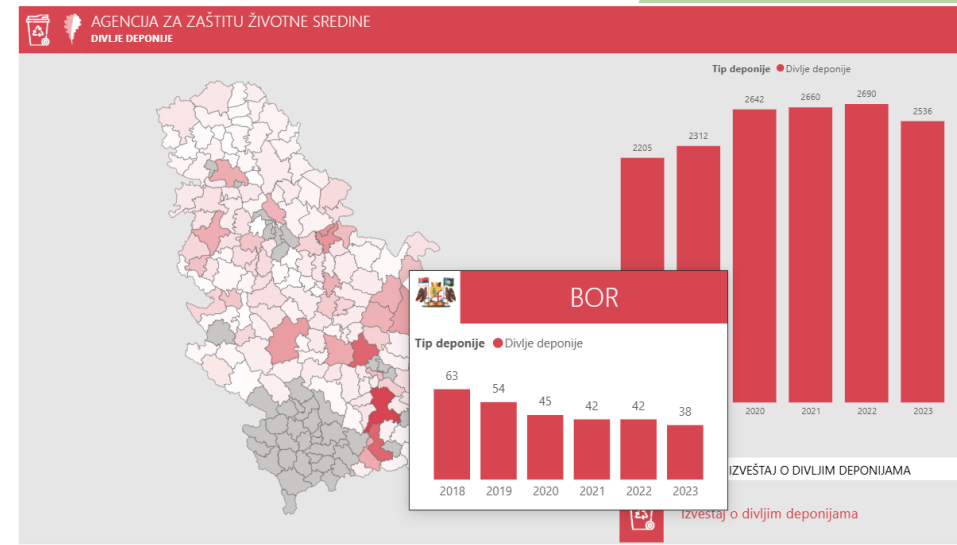
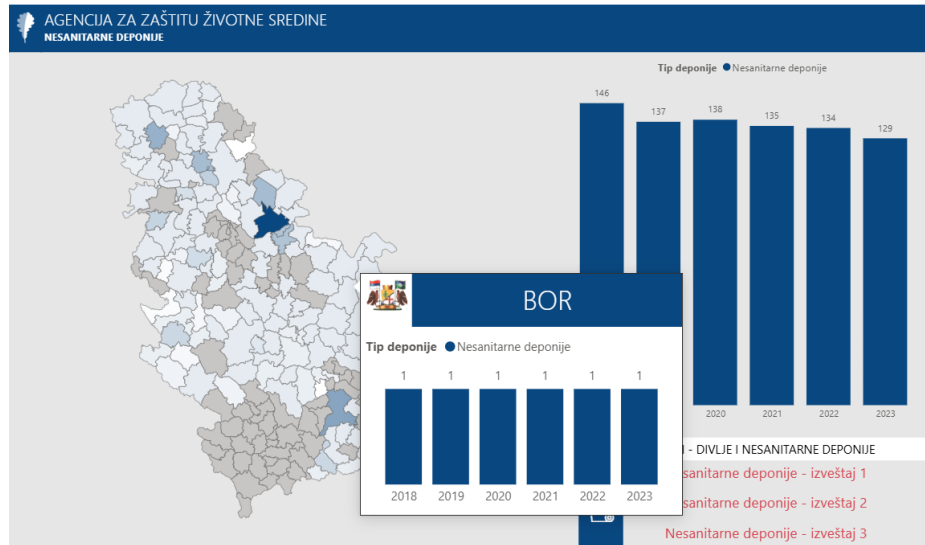

СВЕТСКИ ДАН РЕЦИКЛАЖЕ 18. МАРТ 2026.

Наташа Ранђеловић
Друштво младих истраживача Бор

Проблем отпада

- Отпад у Србији одлаже се углавном на неуређене депоније и дивље депоније, чиме представља највећи еколошки проблем у Србији
- Последице по животну средину:
 - ✓ **Губитак материје и енергије**, али је за његово прикупљање, обраду и депоновање потребна велика количина додатне енергије и радне снаге.
 - ✓ **Загађење ваздуха** - емитују се азотни и сумпорни оксиди, прашина и тешки метали, депонијски гас (метан, угљен-диоксид), и непријатни мириси, који имају значајан утицај на квалитет живота у околини депонија.
 - ✓ **Доприносе климатским променама** – ГХГ.
 - ✓ **Загађење вода и земљишта** -падавине које се филтрирају кроз масу депонованог отпада растварају штетне материје, чиме се загађују и земљиште и подземне воде, долази до загађивања земљишта и подземних и површинских вода на ширем простору, загађивање земљишта у околини отпадом ношеним ветром.
 - ✓ **Угрожавање биодиверзитета**: Ширење отпада може уништити природна станишта и угрозити опстанак многих врста.
 - ✓ **Утицај на здравље људи** - респираторне болести (астме и бронхитиса), тровање (оштећења органа и развој хроничних болести), ширење болести (легло за штеточине и инсекте који преносе болести).

Национални оквир

Кровни национални документ јавне политике у области животне средине је **Стратегија заштите животне средине Републике Србије за период од 2024. до 2033. године - Зелена агенда за Србију.**

-Унапређење одрживог система управљања отпадом кроз ефикасније коришћење отпада у циркуларној економији у складу са ЕУ прописима. У овој области посебно је значајна мера Развој система управљања комуналним отпадом кроз ефикасније искоришћење отпада, јер опредељује кључне садржаје едукације и подизања свести грађана. Посебно се указује на потребу реализације едукативно-промотивних активности о одрживом управљању вишковима хране и смањењу отпада од хране

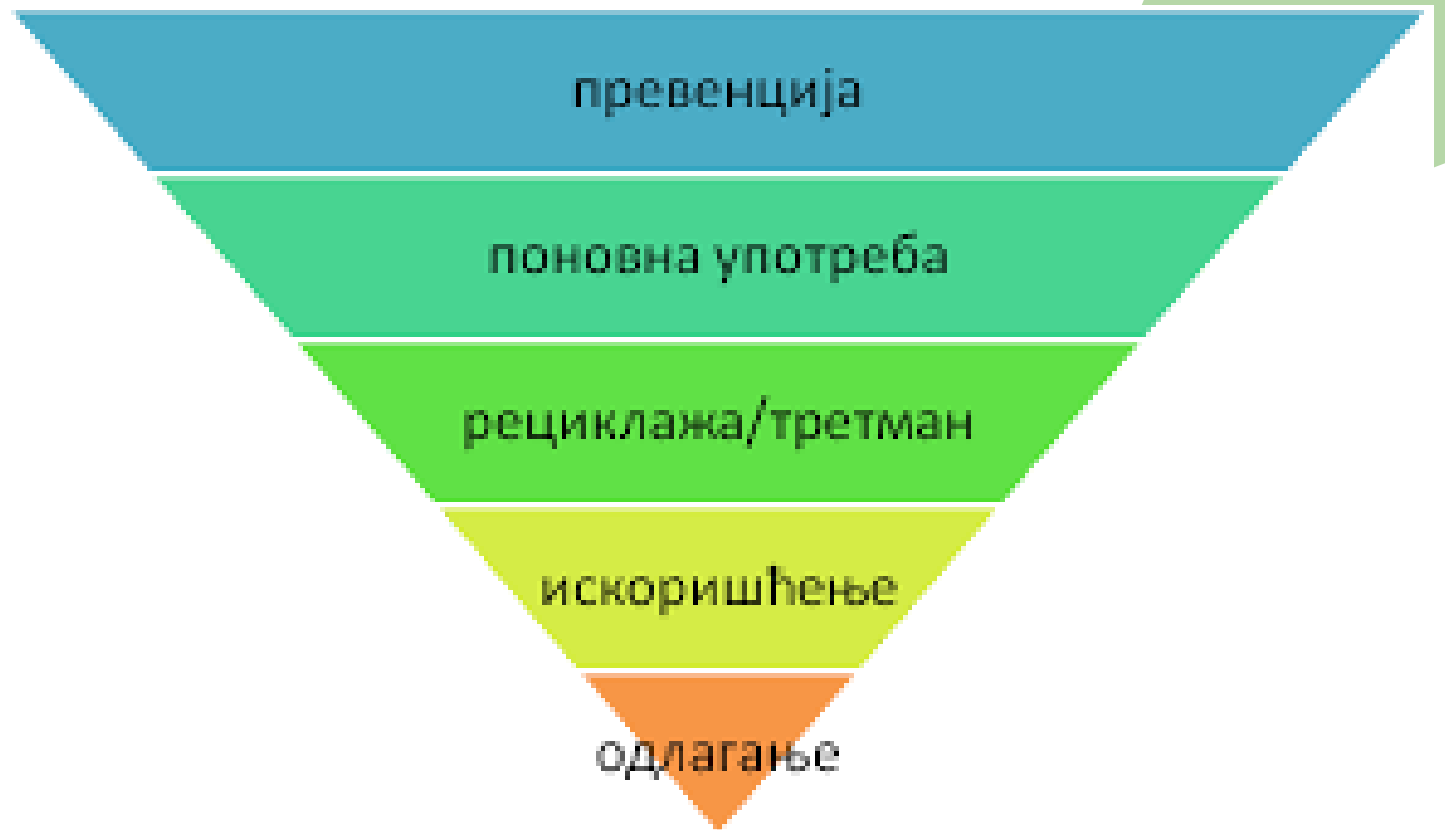
Национални оквир

- Закон о заштити животне средине
- Закон о управљању отпадом
- Програм управљања отпадом у Републици Србији 2022-2031.
- План превенције стварања отпада Републике Србије 2025-2031.
- Програм развоја циркуларне економије у Републици Србији 2022-2024.
- Закон о основама система образовања и васпитања

Управљање отпадом

- Превенција = смањење количине отпада (**REDUCE**)
- Поновна употреба (**REUSE**)
- Рециклажа (**RECYCLE**)
- Повраћај енергије и метала из отпада (**RECOVER**)
- Правилно одлагање – САНИТАРНЕ ДЕПОНИЈЕ (**DISPOSAL**)

Регионални и локални оквир

ЛОКАЛНИ ПЛАН
УПРАВЉАЊА ОТПАДОМ
ГРАДА БОРА
ЗА ПЕРИОД 2022-2031. ГОДИНЕ

Бор,
Април 2022.

- **Регионални план управљања отпадом** (циљ: развити свест становништва о значају управљања отпадом, посебно о одвојеном сакупљању и рециклажи, о кућном компостирању у индивидуалним домаћинствима, о потреби правилног поступања са отпадом, пре свега код деце и омладине.)
- **Локални план управљања отпадом (ЛПУО) за територију града Бора за период 2022 – 2031.** године са Акционим планом (део који се односи на развијање јавне свести о управљању отпадом који посебно предвиђа активности на информисању јавности, реализацију информативно едукативних кампања и саму едукацију)
- У **Акционом плану за реализацију Локалног плана управљања отпадом** (ЛПУО) за територију града Бора за период 2022 – 2031. године посебно је разрађен циљ 8. Повећан ниво свести за ефикасно и одрживо управљање отпадом са мером и задацима на спровођењу систематске едукације о начину поступања са отпадом.
- **Програм обуке субјеката у граду у процесу увођења рециклаже и поновне употребе отпада у граду Бору 2025.-2027.** (програма едукације за различите циљне групе, од којих су посебно важне деца у предшколском и основном образовању, средњошколци и студенти, едукатори- наставници и васпитачи, стручњаци у органима управе, комуналним, рециклерским и другим предузећима, представници НВО и медија и најшири круг осталих грађана.)

ПРИМАРНА СЕЛЕКЦИЈА ОТПАДА

РАДИОНИЦА

Селекција отпада у ЛС

- започета је инсталација контејнера за одвојено сакупљање ПЕТ-а, папира, метала и стакла.
- **ПАПИР се одлаже у плаве контејнере** (новине, часописи, каталози, свеске, уџбеници, сликовнице, канцеларијски папир, папирне кесе, картон, картонске кутије (без лепљиве траке, пластике, стиропора итд.), валовити картон.

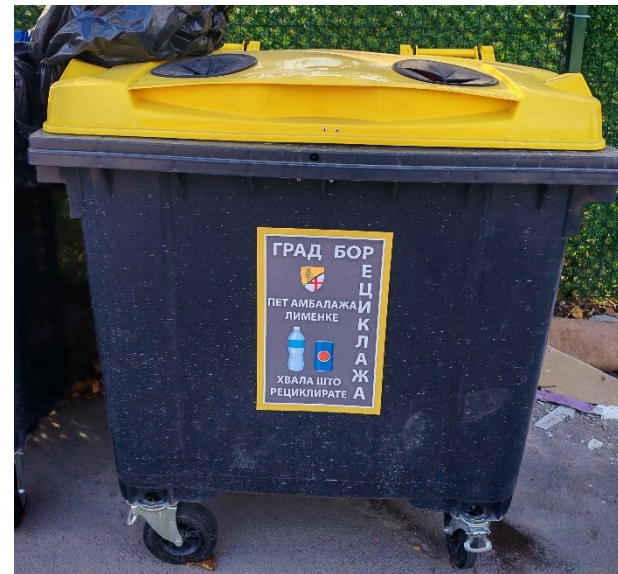
Не одлагати у плаве контејнере:
индиго папир, фотографије и фото-папир, подмазан и прљав папир, вишеслојну амбалажу (амбалажу за млеко и пиће), пелене, влажне марамце.

СТАКЛО се одлаже у црвене канте:

стаклене боце и тегле свих боја (испражњене, али не морају се прати од пића, већ је потребно уклонити чеп и метални овратник).

У црвене контејнере не сме се одлагати: прозорско стакло, аутомобилско стакло, оптичко стакло, ојачано стакло, лабораторијско стакло, стаклена вуна, сијалице и флуоресцентне лампе, порцелан и керамички предмети.

ПЕТ боце (чисте) и алуминијумске лименке од пића одлажу се у жуте контејнере:

ПЕТ боце за пиће, јогурт, уље, сапуне и шампоне, са ознаком Алуминијумске лименке од пића

Не одлагати у жуте контејнере:

пластичну амбалажу од хране, пластичне играчке, пластичне оловке, стиропор, боце од тврде пластике, прозирну фолију, друге врсте пластике или мешане пластике, метални предмети као што су испражњене лименке од хране или боја и лакова, металне цеви, алати, жица, окуви од металних цеви, челичне траке, метални затварачи итд.

Свако може да да свој лични допринос
циркуларној економији:

- промена потрошачке културе
- креативна употреба отпада
- примарна селекција отпада за рециклажу
- едукација, ширење еколошке свести, развијање креативности и критичког мишљења

